

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
tkachenko26091980@gmail.com

д.е.н., доцент, ректор, ВНЗ
«Міжнародний технологічний
університет «Миколаївська
політехніка»

ПОТИШНЯК

Олена Миколаївна
potyshnjak3709z@gmail.com

д.е.н., доцент, професор кафедри,
Харківський національний технічний
університет сільськогосподарства
ім. Петра Василенка

ПОЛЯКОВА

Євгенія Сергіївна
riske2074@gmail.com

к.е.н., доцент, проректор з науково-
педагогічної роботи, ВНЗ
«Міжнародний технологічний
університет «Миколаївська
політехніка»

УДК 657

**ЗАПИТИ ДО МЕТОДОЛОГІЇ ПЛАНІМІРНОГО ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ Й ОЦІНКИ
ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ВЧЕНО-
ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄДНАНЬ**

**REQUIREMENTS TO METHODOLOGY OF SYSTEMATIC ECONOMIC ANALYSIS AND EVALUATION
OF MANUFACTURING AND ECONOMIC ACTIVITIES OF TECHNICAL ENTERPRISES, SCIENTIFIC-
INDUSTRIAL ASSOCIATIONS**

TKACHENKO Serhii Anatoliiovych – Doctor of Economics, Associate Professor, Rector, Higher Educational Institution «International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"»

POTYSHNIAK Olena Mykolaivna – Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Department, Kharkiv National Technical University of Agriculture after Petro Vasylenko

POLIAKOVA Yevheniia Serhiivna – PhD in Economics, Associate Professor, vice-rector for scientific and pedagogical work, Higher Educational Institution «International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"»

Обґрунтовано, що в епоху бурхливого розвитку продуктивних сил нашого суспільства, яка виступає цільовим результатом дії науково-технічного (інноваційного) прогресу, елементи методу адміністрування процесом виробництва повинні бути постійно підпорядковані безперервному катагенезу їх удосконалення та адаптації до новітніх вимог життя. Доведено, сказане повною мірою відноситься і до методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) діяльності науково-виробничих об'єднань і підприємств промисловості, що відіграє роль робочого інструментарію в управлінні економічною продуктивністю процесу виробництва та якістю роботи,ін.

* * *

Обосновано, в епоху бурного развития производительных сил общества, являющегося результатом действия научно-технического (инновационного) прогресса, элементы метода администрирования процессом производства должны быть постоянно подчинены непрерывному катагенезу их совершенствования и адаптации к новым требованиям жизни. Доказано, сказанное в полной мере относится и к методологическому обеспечению подсистемы (функции) аналитической обработки технико-экономических информационных данных (планомерного экономического анализа и оценки) деятельности научно-производственных объединений и предприятий промышленности, играет роль рабочего инструментария в управлении экономической продуктивностью процесса производства, качеством работы.

* * *

It is proved that the qualitative changes occurring in our national economic system urgently require a more modern approach to the methodological support of the subsystem (function) of analytical processing of technical and economic information data (systematic economic analysis and evaluation) and to the criteria of evaluation of economic (economic) production efficiency-economic activity of industrial enterprises and scientific-industrial associations of the state. In the methodological support, special attention should be paid to the main aspects of the development of the production process, which in modern conditions are especially important for improving its economic efficiency (productivity). It is substantiated that the most important from the practical point of view of management issues should be concentrated in the process of improving the subsystem (function) of planning and enhancing the impact of the production and economic mechanism on improving the economic efficiency of the production process and quality of work and the widespread use of new methods of management and increase their influence, to accelerate scientific and technological progress. It is argued that, at the present stage, the first place is not just studying the performance of indicators and criteria for assessing the optimality (quality) provided by the plans, as was the case in the recent past, but the study of scientific validity and intensity of planned tasks, the study of the dynamics of economic (economic) growth efficiency of the industrial production process as a result of accelerated implementation of scientific and technological progress, improvement of quality characteristics and technical parameters of the finished product This means that the full utilization of all in-house reserves and the potential to intensify the development of modern industrial production.

Ключові слова: відповідна вимога, виробничо-господарська діяльність, методологія, об'єднання, підприємство, цілісний економічний аналіз й оцінка

Ключевые слова: методологическое обеспечение, объединение, подсистема, предприятие, производственно-хозяйственная деятельность, соответствующее требование, таксація, целостный экономический анализ

Keywords: association, company, holistic economic analysis and assessment, methodological support, production activities, relevant requirement and subsystem

ВСТУП

У епоху бурхливого розвитку продуктивних сил нашого суспільства, яка виступає результатом дії науково-технічного (інноваційного) прогресу, елементи методу управління процесом виробництва повинні бути постійно підпорядковані безперервному катагенезу їх удосконалення і адаптації до новітніх вимог життя. Як переконливо свідчать результати проведеного вишукування наукових праць авторів-дослідників [1-5], сказане повною мірою відноситься й до методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) діяльності науково-виробничих об'єднань та промислових підприємств, що відіграє роль робочого інструменту в управлінні ефективністю процесу виробництва, якістю роботи.

МЕТА РОБОТИ

У зв'язку із цим можна відзначити наступні основні всеосяжні завдання, які повинні бути у центрі уваги фахівців із підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) у майбутні роки: по-перше, посилення зв'язку підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) із плановими і управлінськими рішеннями та виявлення як поточних, так і перспективних резервів; по-друге, розробка методів та моделей дослідження найважливіших напрямків розвитку інтенсифікації постіндустріального виробництва; по-третє, подальше удосконалення методів об'єктивної оцінки діяльності усіх ланок національної економічної системи й господарських угруповань для зміцнення виробничо-господарської зацікавленості і наукової обґрунтованості морального та матеріального стимулювання; по-четверте, підвищення оперативності підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) на основі пошуку та подальшого розвитку теоретико-методологічних рішень, які відповідають сучасним концепціям побудови систем стратегічної операторно (функціонально) розвинутої обробки інформаційних даних, інше.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою даної статті виступає діалектичний метод і основні положення теорії управління, аналізу та оцінки. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення і функціонування результатів); *монографічний* (в огляді теоретичних методик квестури, аналізу та оцінки).

РЕЗУЛЬТАТИ

Діючі на практиці теоретико-методологічні матеріали з підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) ще не повною мірою відповідають вимогам, які випливають із зазначених завдань. Недоліки вживаних у даний час методик підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) відзначаються багатьма авторами-дослідниками, основними із них виступають наступні: відсутність чіткої сутнісної характеристики моделей підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) екстенсивних та інтенсивних факторів розвитку виробництва; недостатня увага до факторів розвитку виробництва, пов'язаних із науково-технічним прогресом; недостатнє опрацювання моделей підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) резервів економії виробничих ресурсів; недостатнє використання методологічних передумов, які дозволяли б вибирати та розробляти заходи оптимального варіанту господарювання; слабе вивчення напруженості і обґрунтованості планових дилем (завдань); недостатнє витримування підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) деяких показників і критеріїв оптимальності (якості); незначне охоплення підсистемою (функцією) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) передпроектної і проектної стадій процесу виробництва, а також стадії упровадження нововведень у промислове виробництво; слабка ув'язка результатів підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) за цілями, задачами, глибиною і термінами із потребами регулювання; слабкий організаційно-технологічний зв'язок підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки), виконуваної на різних рівнях ієрархії управління процесом виробництва; слабка орієнтація на економіко-математичні методи, рекуперація машин електронних цифрових; недостатні розробка і відображення у моделях різних видів підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (системного економічного аналізу та оцінки) й існуючих між ними взаємовідношень тощо.

Усунення перерахованих вище та інших недоліків повинно здійснюватися у рамках вирішення загальної проблеми вдосконалення методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) із урахуванням комплексу вимог сучасного етапу розвитку національної економічної системи держави. Мова, насамперед, йде про те, щоб методологічне забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки) виходила із найважливіших засад процесу постіндустріального виробництва, і у першу чергу із порівняння витрат та результатів для подальшої їх оцінки за сучасними критеріями продуктивності (якості) виробничо-господарської необхідності. Вирішення зазначеної проблематики багатогранне і обумовлює необхідність креативного підходу до створення методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу та оцінки), до побудови схеми її проведення на різних рівнях управління насущним інформаційно-орієнтованим виробництвом й ін.

Якісні зміни, які відбуваються у нашій національній економічній системі, настійно вимагають по-новітньому підходити до методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу й оцінки) та до критеріїв оцінки економічної (господарської) ефективності виробничо-господарської діяльності промислових підприємств і науково-виробничих об'єднань держави. У методологічному забезпеченні особлива увага повинна бути звернена на головні аспекти розвитку процесу виробництва, які мають у сучасних умовах особливо важливе значення для підвищення його економічної ефективності (продуктивності). Саме на таких найбільш важливих із практичної точки зору питаннях управління необхідно концентрувати увагу у процесі поліпшення підсистеми (функції) планування та посилення впливу виробничо-господарського механізму на підвищення економічної ефективності процесу виробництва і якості роботи та широкого поширення новітніх методів господарювання і посилення їх впливу на прискорення науково-технічного прогресу. На сучасному етапі на перше місце висувається не просто вивчення виконання показників та критеріїв оцінки оптимальності (якості), передбачених планами, як це мало місце у порівняно недалекому минулому, а вивчення наукової обґрунтованості і напруженості планових завдань, вивчення динаміки зростання господарської (економічної) ефективності процесу промислового виробництва у результаті прискореного упровадження досягнень науково-технічного прогресу, поліпшення якісних характеристик й технічних параметрів готової продукції, повного використання усіх внутрішньовиробничих резервів та потенційних можливостей інтенсифікації розвитку процесу промислового виробництва, ін.

ВИСНОВКИ

Найважливішим принципом економічної політики

суб'єкта виробничо-господарської діяльності та сучасної конкретної держави, який лежить в основі управління економікою, виступає принцип плановірності. Саме підсистема (функція) планування була та залишається центральною ланкою системи функціонально орієнтованого управління. Органічною частиною планів стали цільові комплексні науково-технічні, економічні і соціальні програми, покликані різко підвищити якісні характеристики та технічні параметри підсистеми (функції) планування. Цей факт без жодного сумніву пред'являє відповідні вимоги до методологічного забезпечення підсистеми (функції) аналітичної обробки техніко-економічних інформаційних даних (планомірного економічного аналізу і оцінки) виробничо-господарської діяльності промислових підприємств та науково-виробничих об'єднань.

Список використаних джерел

1. Droblyazko S., Potyshniak O., Radionova N., Paranytsia S., Nehoda Y. Security of organizational changes via operational integration: ensuring methodology. *Journal of Security and Sustainability Issues*. 2019. Vol. 9. № 1 (September). pp. 1595-1612. URL: [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(8\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(8))
2. Potyshniak O., Dobuliak L., Filippov V., Malakhovskiy Y., Lozova O. Assessment of the Effectiveness of the Strategic Management System of Investment Activities of Companies. *Academy of Strategic Management Journal*. 2019. Volume 18. Issue 4. pp. 1-5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/assessment-of-the-effectiveness-of-the-strategic-management-system-of-investment-activities-of-companies-8384.html>
3. Tkachenko S., Berezovska L., Protas O., Paraschenko L., Durmanov A. Social Partnership of Services Sector Professionals in the Entrepreneurship Education. *Journal of Entrepreneurship Education*. August 2019. Vol. 22. Issue 4. pp. 1-6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/social-partnership-of-services-sector-professionals-in-the-entrepreneurship-education-8503.html>
4. Tkachenko S., Britchenko I., Bezpartochnyi M. Leading methods for promoting finished product quality. *Proceedings of the 3rd International Conference on Social, Economic, and Academic Leadership (ICSEAL 2019)*. May 2019. pp. 99-106. URL: <https://doi.org/10.2991/icseal-19.2019.18>
5. Tkachenko S., Shatskaya Z., Dashchenko N., Mu J., Malakhovskiy Y. Organizational Maintenance of Internal Control of Electronic Money at the Enterprise. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. August 2019. Volume 23. Special Issue 2. pp. 1-5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/organizational-maintenance-of-internal-control-of-electronic-money-at-the-enterprise-8408.html>

References

1. Droblyazko S., Potyshniak O., Radionova N., Paranytsia S., Nehoda Y. Security of organizational changes via operational integration: ensuring methodology. *Journal of Security and Sustainability Issues*. 2019. Vol. 9. № 1 (September). pp. 1595-1612. URL: [http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(8\)](http://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(8))
2. Potyshniak O., Dobuliak L., Filippov V., Malakhovskiy Y., Lozova O. Assessment of the Effectiveness of the Strategic Management System of Investment Activities of Companies. *Academy of Strategic Management Journal*. 2019. Volume 18. Issue 4. pp. 1-5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/assessment-of-the-effectiveness-of-the-strategic-management-system-of-investment-activities-of-companies-8384.html>
3. Tkachenko S., Berezovska L., Protas O., Paraschenko L., Durmanov A. Social Partnership of Services Sector Professionals in the Entrepreneurship Education. *Journal of Entrepreneurship Education*. August 2019. Vol. 22. Issue 4. pp. 1-6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/social-partnership-of-services-sector-professionals-in-the-entrepreneurship-education-8503.html>

education-8503.html

4. Tkachenko S., Britchenko I., Bezpartochnyi M. Leading methods for promoting finished product quality. *Proceedings of the 3rd International Conference on Social, Economic, and Academic Leadership (ICSEAL 2019)*. May 2019. pp. 99-106. URL: <https://doi.org/10.2991/icseal-19.2019.18>

5. Tkachenko S., Shatskaya Z., Dashchenko N., Mu J.,

Malakhovskiy Y. Organizational Maintenance of Internal Control of Electronic Money at the Enterprise. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. August 2019. Volume 23. Special Issue 2. pp. 1-5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/organizational-maintenance-of-internal-control-of-electronic-money-at-the-enterprise-8408.html>